

in deele betaald werd... kantoren werden overgeleverd aan den Minister...

De Reveil, die, wijl het gevoelselement er zooveel sterker in was dan het denk-element, in zoover ook ondogmatisch was, dat het uit den rijken schat van de leer-stukken, om de 'samenheid' maar niet te verstoren, aan een drietal dogma's meende genoeg te hebben en slechts voelde voor dat van de 'Godheid van Christus'...

Dan, niettegenstaande zijn te-vroeg willen grijpen van de 'samenheid' en zijn kunstmatig pogen tot haar invoering, wat straks weer op verdeeldheid onder de vrienden uitliep; zijn, bij het verwaarlozen van een groot en goed deel der kerkelijke Belijdenis, benedienlijke Orthodoxie, waardoor de Reveil, zwak stond tegenover de onrechtvaardigheid, die niet naliet er die benedienlijkheid aan te verwijten; en niettegenstaande zijn meer uitheemsch en aristocratisch, dan nationaal en democratisch karakter, is de Reveil, om het nu maar op zijn zachtst te zeggen, aan 'kerkherstel' niet bepaald bevorderlijk geweest...

Het verslag dat Dr. A. Capadose, in boven-gehoemd werke van 88 bladzijden, van zijn bekeering doet, vindt men er op p. 36-78, of strikt genomen, op p. 36-61, want op p. 61 leest men: 'Ik zou hier het bericht mijner bekeering kunnen eindigen. Feitelijk is het daar ook geëindigd; op p. 61-78 toch heeft hij het over zijn broer.'

De Ethischen komen de laatste jaren, althans in ons land, niet tot vaster en meer invloedrijke positie. Eer kan, zonder onderschatting van hun bedoelen, in het gemeen gezegd, dat ze aan invloed in onze Kerken dierven. Ook van Hervormde zijde begint men dit in te zien. Zoo las men in het laatste nummer van de 'Vrienden der Waarheid', of gelijk de officiële titel van het blad is, in de 'Waarheidsverkenner', dit scherpe, maar alleinstins juiste artikel:

Bij wat ik zoo even noemde als een der kenmerken van den REVEIL, zijn 'soif des âmes' en daarbij zijn drang tot de bekeering ook der Joden of zooals het, mijns inziens min juist, in de taal van den REVEIL heet, 'de bekeering van ISRAËL', is het te verstaan, dat voor de mannen en vrouwen van den REVEIL het boekje van Dr. CAPADOSE overlezer werd geprezen als gelezen.

In verschillende talen werd het dan ook al spoedig uit het Fransch overgezet. De heer M. J. CHEVALLIER, zoon van een der Waalsche predikanten te Amsterdam, en als zijn vader, zelf een man van den Reveil, gaf er reeds in 1833 een Hollandsche vertaling van, voor wier derden druk Dr. CAPADOSE zelf een Voorrede schreef, gedateerd 's-Hage 1865.

Deze vertaling ligt thans in 6m druk voor mij. Zij bevat ook de Voorrede waarmede de heer CHEVALLIER den eerstendruk voorzag. Teeknend ook daarin is: 'De bekendmaking der bekeeringsschiedenis van den Israeliet is geheel iets anders dan dat iemand, in het Christendom opgevoed, ruchtbaar zou willen maken datgene, wat hij in zijn binnenste heeft ondervonden' (p. 6).

Ik kan de lezing van dit boekje aanbevelen. Onder ons, Gereformeerden toch, wordt de zending onder de Joden meer dan vroeger, ook kerkelijk behartigd en aan haar kan de lezing en verspreiding van De BEKEERING VAN DR. A. CAPADOSE ten goede komen.

De Reveil, die, wijl het gevoelselement er zooveel sterker in was dan het denk-element, in zoover ook ondogmatisch was, dat het uit den rijken schat van de leer-stukken, om de 'samenheid' maar niet te verstoren, aan een drietal dogma's meende genoeg te hebben en slechts voelde voor dat van de 'Godheid van Christus'...

Het verslag dat Dr. A. Capadose, in boven-gehoemd werke van 88 bladzijden, van zijn bekeering doet, vindt men er op p. 36-78, of strikt genomen, op p. 36-61, want op p. 61 leest men: 'Ik zou hier het bericht mijner bekeering kunnen eindigen. Feitelijk is het daar ook geëindigd; op p. 61-78 toch heeft hij het over zijn broer.'

De Ethischen komen de laatste jaren, althans in ons land, niet tot vaster en meer invloedrijke positie. Eer kan, zonder onderschatting van hun bedoelen, in het gemeen gezegd, dat ze aan invloed in onze Kerken dierven. Ook van Hervormde zijde begint men dit in te zien. Zoo las men in het laatste nummer van de 'Vrienden der Waarheid', of gelijk de officiële titel van het blad is, in de 'Waarheidsverkenner', dit scherpe, maar alleinstins juiste artikel:

Bij wat ik zoo even noemde als een der kenmerken van den REVEIL, zijn 'soif des âmes' en daarbij zijn drang tot de bekeering ook der Joden of zooals het, mijns inziens min juist, in de taal van den REVEIL heet, 'de bekeering van ISRAËL', is het te verstaan, dat voor de mannen en vrouwen van den REVEIL het boekje van Dr. CAPADOSE overlezer werd geprezen als gelezen.

In verschillende talen werd het dan ook al spoedig uit het Fransch overgezet. De heer M. J. CHEVALLIER, zoon van een der Waalsche predikanten te Amsterdam, en als zijn vader, zelf een man van den Reveil, gaf er reeds in 1833 een Hollandsche vertaling van, voor wier derden druk Dr. CAPADOSE zelf een Voorrede schreef, gedateerd 's-Hage 1865.

Er zou in het ontwerp-Statuut dat ter tafel gebracht werd, zoo weinig mogelijk gereglemeenteerd worden. Men zou af willen wachten wat onder Gods leiding uit de vereeniging, indien zij opgericht werd, groeien zou. Noedig was allereerst de geestelijke opbouw der gemeente, en bij hoop van harte dat al zijn geestverwanten, hetzij dan in hetzij dan buiten een eventuele vereeniging tot versterking van het ethisch beginsel, inzonderheid in de Ned. Herv. Kerk aan dien opbouw mede zouden werken.

Er is dan nu een nieuwe concentratie van de Ethischen en onder meer vaste leiding tot stand gekomen. Een geheele artikelenreeks voor die nieuwe concentratie werd in bespreking en ten slotte ook in stemming gebracht.

Voor Kinderen.

G. B. vraagt: Hoe zijn wij Nederlanders, het eerst in aanraking gekomen met de Oost, waar wij thans zulke groote berispingen hebben? Wij moeten in ons antwoord beknopt zijn. Daarom slechts dit, 't welk echter, naar wij hopen, toch duidelijk genoeg zal weren.

De Ethischen komen de laatste jaren, althans in ons land, niet tot vaster en meer invloedrijke positie. Eer kan, zonder onderschatting van hun bedoelen, in het gemeen gezegd, dat ze aan invloed in onze Kerken dierven. Ook van Hervormde zijde begint men dit in te zien.

Uit de Pers.

De Ethischen komen de laatste jaren, althans in ons land, niet tot vaster en meer invloedrijke positie. Eer kan, zonder onderschatting van hun bedoelen, in het gemeen gezegd, dat ze aan invloed in onze Kerken dierven. Ook van Hervormde zijde begint men dit in te zien.

Het is — zoo sprak de inleider — 'het is niet te doen om een ethische partij te formieren of een ethische richting in te slaan of een ethische theologie te beoefenen. Geen partij, omdat het een partij altoos om succes te doen is. Geen richting omdat hij veeldeer bedoeld het standpunt te kennen te geven vanwaar wij uitgaan, dan den kant waarheen wij willen gaan. Geen theologie, omdat er geen ethische theologie bestaat of z.i. ook maar bestaan kan.

De woorden: partij, richting, theologie zijn in samenveeging met ethisch den spreker uit den boze. Hier passen alleen woorden als: sunderdeem, correctie, methode en bovendien beginsel. De vergadering moest dan ook — zoo hoopte hij — geen theologisch karakter dragen of in theologische discussies verloop. Bedoeld was: de vraag onder de oogen te zien of het niet tijd werd een vereeniging tot versterking van het ethisch beginsel in het leven te roepen. Met dit ethisch beginsel werd het beginsel bedoeld waarvan dr. D. Chantepie de la Saussaye uitgegaan was en in aansluiting aan hem de hoogleraren L. van Dijk (Groningen), J. H. Gunning jr. (Amsterdam en Leiden), Chantepie de la Saussaye jr. (Amsterdam en Leiden) en Valeton (Utrecht), om van later komenden te zwijgen.

De spreker heeft getracht dit ethisch beginsel van de de Saussaye sr., die naar zijn oordeel gedaan heeft wat Heinrich Bullinger gedaan heeft tegenover het scholasticisme in de reformatorische theologie, te karakteristieken. Hij heeft aangewezen waarom en in hoeverre de eerste mannen van het ethisch beginsel zich tegen rechtinnigen zoowel als tegen vrijinnigen hebben verzet. Zij wilden niet uitgaan van een begrip en hebben de theologie geplaatst op den bodem van het persoonlijk geloof.

Er is na het heugenaar van de oudere garde veel veranderd, maar het ethisch beginsel is gebleven en, naar sprekers meening, had het betekenis ook voor den tegenwoordigen dag. Maar zou het die betekenis behouden en meer betekenis krijgen, dan was het z.i. noodig, dat de voorstanders van het ethisch beginsel kwamen tot een zekere organisatie, in welk verband herinnerd werd aan het woord van Thorbecke: 'Regelens zonder organisatie zijn wegwijzers zonder weg'. Hij meende dat 't noodig was dat de mannen en vrouwen van ethisch beginsel zich met elkander beraden over de dingen die noodig waren voor kerk en volk. Natuurlijk wist hij wel, dat het uiterst moeilijk zou zijn geestverwanten te verzamelen en te vereenigen, omdat er zooveel verschil van meening was. Maar de Commissie waarvan hij deel uitmaakte, had een poging gemaakt om tot een vereeniging, die een zeer bijzonder karakter zou dragen, te komen. Met enkele voorbeelden uit de praktijk werd het wenschelijkheid, zoo al niet noodzakelijkheid, van sulke een vereeniging aangetoond. Een nieuwe partijverwijzing had men niet op het oog. Van eenigen dwang verwachtte men geen deel. Alleen met geestelijke wapenen moest worden gestreden. Om stambussus was 't niet te doen. Volmaakt was spr. het eens met Dr. de Vrijer, die in zijn onlangs verschenen 'De Gereformeerde Ethischen' gezegd heeft, dat het ons taak is in de historische gegeven groepen der kerken tegen de doode orthodoxie te strijden niet met boze woorden, maar door de betooning van de kracht van het Evangelie.

stukken van de regering uitgaande, bij examens enz. geen ander spelling gebruikt worden, zoodat de spelling bovengenoemd weldra algemeen werd, al waren er ook die er zich niet naar voegden o.a. Bilderdijk.

De versregels willen dus zeggen, dat de gerechtedienaar een heel korten tijd getracht had uit het taalboek van Siegenbeek te weten te komen hoe het stond met het geslacht van het woord 'kloot'.

Officieele Berichten.

De Classis Zwolle heeft in hare vergadering, gehouden 6 Mei 1920, den Eerw. heer H. A. Wiersinga, preparatorisch onderzoek en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard in de Geref. Kerken.

Deputaten van de Gereformeerde kerken voor de correspondentie met de H. Overheid brengen ter kennis van de kerken: dat bij schrijven van 26 April l. bericht is ingekomen van Z. Ex. den Minister van Justitie, dat de Gereformeerde kerk van Stadskanaal-Pekelderweg, provincie Groningen, thans geconstitueerd is als v.d. Gereformeerde kerk te Stadskanaal-Pekelderweg.

Men schrijft ons: Het vraagstuk van de revisie onzer liturgische geschriften en de aanvulling van onze belijdenisschriften zal op de a.s. Generale Synode ter tafel worden gebracht.

De Classis Amsterdam vraagt: som, met algemeene en ongewijzigde handhaving van de Drie Formulieren van Eenigheid van de Gereformeerde Kerken, de noodige stappen te doen, die zullen leiden tot nadere formulering van hetgeen de Gereformeerde Kerken in Nederland tegenover opgekomen dwalingen, zeer bepaald ook tegenover de Ethische Richting, naar den Woorde Gods belijden.

De dwaling door Dr. Kuyper bedoeld, kwam zijns inziens door de orthodoxie die van den kansel gimpporteerd is uit anti-Calvinistische, meest Duitse academien.

Als dit versje nu overal gelezen wordt zal onze lezer zelf wel gevoelen wat trippelmaat is.

't is om Gods heil'ge ordianantie In huis en Kerk, in school en Staat, Ten spijt van 's werelds reonstrantien Weer vast te zetten, 't volk ten baat'.

Er zijn Gereformeerden die de ethische richting wel willen voorbeelden naar hare beste tegenwoordigers. Men Dr. de Vrijer zou bijv. wel samenwerking kunnen gezocht worden. De Vrije Universiteit zal de medewerking dezer broederen niet vernemen. Tot nog toe heeft deze inrichting niet veel steun gehad van de Ethischen. Ook niet van de voorstanders. Dr. de Vrijer vraagt: 'kan zu, vere vroomheid gepaard gaan met een geheel verkeerd beginsel?'